

Mida on uut

Hambaarst Elen Piik Novamedi hambaravist aitas selgitada edumeelseid murranguid hambaravis.

Neid inimesi polegi nii vähe, kes tulevad ajast, mil hambaravi oli üle mõistuse valus, kasutatav tehnika suisa ebanimlik ning arstide suhtumine patsientidesse mitte just kõige leebem.

Terveks eluks on mu mällu sööbinud pilt, mille sain umbes 7aastase tüdrukuna, kui läksin koos aasta vanema õega hambaarsti juurde. Minul tol korral vedas, hambad olid terved. Ent õe kisa täitis kogu hambapolikliiniku, sellele sekundeeris üliemotsionaalne kriiskav arsti hää.

Uksepraost piilus, kuidas mu õde sõna otseses mõttes rippus hambatan-gide küljes tooli kohal ning hetk hiljem oli tangide küljes tema veritsev hammas, mida oli millegipärast vaja suust eemaldada. Kas on veel imekspandav, miks ma täiskasvanunagi tunnen hambaarstide ees suurt hirmu? Piisab ainuüksi hambaarstikabineti spetsiifilisest lõhnast ning puuri tekitavast helist, kui mu peopesad lähivad higiseks ja süda pumpab verd ringi vähemalt miljon korda kiiremini kui peaks...

Muutunud ajad ja ravivõtted

Tänapäeval on hambaravi õnneks kardinaalselt muutunud. Arstidki on palju sõbralikumad, ruumid helgemad ning – mis peatähitis – eelkõige on suuri edusamme teinud hambaravis kasutatav tehnika. Kõik vana on vahetatud kaasaegsema vastu ning valu tuleb taluda järjest vähem.

Areng hambaravivaldkonnas on olnud meeletu ning see ei ole peatunud. Hambaarstidegi õnneks on peale kasvamas põlvkond, kes peab nii hammaste ravimist kui ka nende esteetilist väljanägemist ülioluliseks ning kellele ei kangastu sõnaga “hambaravi” midagi hingekriipivat.

Juba lasteaias uhkustavad väikesed tüdrukud oma hambaplommidega: kellel nii mitu roosat, kellel kollased plommid suus jne. Ja kurvad on need tüdrukud, kellel ei ole ühtegi plommi ette näidata, kuna neil on lihtsalt ilusad ja terved hambad! Sedavõrd head

SXC.HU

tööd on tehtud arstikabinets, et puurimise ebamugavus ununeb, jääb vaid värviline mälestus hambaplommina, mida soovitakse veel ja veel!

Hammaste esteetiline ilu

Ilus naeratus on edu võti – see võidab südamed ning avab ukсед. Kautis veatu naeratus on läbi aegade olnud eesmärk, mille poole püüelda. Esteetiline naeratus parandab enesetunnet ja tõstab enesekindlust.

Hammastes olevad augud võib küll terveks ravida, ent kui naeratu-se saatel paljastuvad hambad on puseriti ja kollakad või suust tulev hingeõhk on kõike muud kui värske, siis vaevalt see kellegi enesetunnet paremaks muudab.

Murrangulised muutused hambaravis on kaasa toonud ka suure rõhuasetuse hammaste esteetilisele väljanägemisele, sh hammaste esteetilisele ravile. Palju on selliseid spetsialiste, kes ei tegele otseselt hammaste parandamisega, vaid just nende ilusamaks muutmise-ga. Seda kas siis valgendamise või hammastele kaunistuste panemise näol.

Ka kujundatakse naeratu-se joont ilusamaks või tehakse hammaste ja suuõone põhjalikku survepesu. Survepesu, mida nimetatakse ka sooda-või lausa pärlipesuks, eesmärk on puhastada hammaste pigmenti ning eemalda sealt tekkinud kivi ja katt. Valgendavat efekti sel protseduuril küll pole, aga hambad saavad hulga puh-tamad ning suhu tuleb pikemaks ajaks mõnus ja värske tunne.

Puseriti hambad saavad ilusasti sirgesse ritta tänu breketitele, mil-

le kandmine on samuti muutunud pigem nõutud moeasjaks.

Esteetiline hambaravi pakub veel paljusid teisi ravivõtteid, alustades täidiste heledamaks vahetamisega ning lõpetades laminaatide, kroonide ja sildadega.

Ent esteetilise hambaraviga ei maksa liiale minna. Hambaid tuleb võtta tervikuna ning ühtmoodi suurt rõhku tuleb pöörata nii esi- kui tagahammastele. Arstipraktikas on küllalt palju ette tulnud juhtumeid, kus inimene on oma esihammastele pööranud ülisuurt tähelepanu, ent tagumised on jäetud ravimata või puuduvad need üldse. Selline olukord võib mõne aja pärast suure koormuse tõttu esihammastele need hoopiski lõhkuda.

Oluline on valida iga hambatöö jaoks välja haritud spetsialist, kes teab ja tunneb oma tööd.

Keemiline hambaravi või laserravi?

Ka hambaauku ei pea nüüd enam parandama üksnes puurimisega. Kaasaegsemad tehnikad selleks on kasutada kas hambalaserit või lasta hambaauk parandada keemiliselt.

Käesoleva aasta alguses tutvustati Eesti hambaarstidele Saksamaal leiutatud ainulaadset innovaatilist võim-lust, kus puurimise asemel töödeldakse kahjustunud hambakude keemiliselt. Haige piirkond puhastatakse ja kaetakse geeliga, mis valutult imbub kahjustunud hambaemali, kõvastub seal ja peatab kaariese edasise arengu.

Lisaks sellele, et kirjeldatud ravi-meetod on täiesti valutut, võimaldab